

O vlogah gozda in gozdarjev

O funkcijah gozda gozdarji veliko razmišljamo. Iskanje ravnotežja med proizvodnimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami je naša naloga in naš izziv. Ob pogovorih o tesni povezavi gozdarjev v t.i. lesnoproizvodno verigo vselej pomislim na to, da smo, skladno z mnogimi funkcijami gozda, gozdarji nujno tesno vpeti v več »proizvodnih verig«.

Vsaj pridobivanje čiste vode, dejavnosti turizma in seveda zagotavljanje biotske pestrosti so že takšni drugi »produkti«, pri katerih moramo gozdarji nujno sodelovati. Glede na to, da je postajalo v vse bolj obremenjenem okolju vedno očitneje, da je v glavnem le gozd zadnji ostanek ohranjene narave, je njegova funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti v zadnjih desetletjih postala zelo izpostavljena. Ob osnovanju omrežja Natura 2000, kjer tudi pri nas gozd zavzema največji delež omrežja, je postalo to še očitneje.

Pozitiven vpliv gozda kot daleč najmanj onesnaženega okolja na vire čiste pitne vode v širših krogih še vedno ni dovolj priznan. Nekateri bi v še ohranjenih in čistih okoljih, tudi takšnih, ki so poznana kot vodozbirna območja, še kar razvijali dejavnosti, ki lahko ogrozijo čistost vode. Tudi v zadnjem času smo priča številnim javnim prizadevanjem za ohranitev virov pitne vode in je kar žalostno, da je to v današnjem času še potrebno.

Bolj skrita, pa tudi zelo pomembna, je povezava gozda s turizmom. Ohranjeni gozdovi postajajo zaščitni znak slovenskega turizma in tudi same države, »zelene« Slovenije. To vidimo ob vseh promocijah slovenskega turizma in Slovenije, vključno z zadnjo predstavitev Slovenije na Svetovni razstavi v Dubaju. Osebnostno vselej čutim posebno zadovoljstvo, ko se ob promociji slovenskega turizma poudarja ohranjenost narave, kar je vsekakor povezano z ohranjenimi gozdovi. Slednje je v javnosti premalokrat omenjeno in zato ostaja ta povezava bolj skrita. Mnogim se zdi, da so ohranjeni gozdovi kar samoumevni, da je tak pač

gozd, ki sam raste. Ko laiku poveš, da ni preprosto ohraniti gozd ob nalogi, da v Sloveniji vsako leto iz njega pridobimo za približno 200.000 velikih tovrnjakov lesa, mu postane vloga gozdarske stroke in gozdarjev razumljivejša. Ohranjenost narave seveda ni le v prid turizmu, ampak še bolj vsem, ki živimo v Sloveniji.

Da ne bodo poudarki o opisanih drugih »proizvodnih verigah« napačno razumljeni kot zmanjševanje pomembnosti lesnoproizvodne funkcije gozda in vloge gozdarjev pri njenemu zagotavljanju, naj poudarim, da je ta funkcija zelo pomembna in bi ji gozdarji morali posvečati še več pozornosti. Zlasti ob dejstvu, da smo edini, ki lahko strokovno prispevamo k njenemu zagotavljanju.

O vseh ekoloških in socialnih vlogah in še o nekaterih proizvodnih vlogah lahko koristno in tudi strokovno razmišljajo in prispevajo ljudje različnih strok in dejavnosti. Gozdarji pa smo edini, ki smo se učili, kako (na sonaraven način) kar najbolje izkoristiti potencial gozdnih rastišč. V tej vlogi nas ne more nadomestiti nihče. Kar najbolje izkoristiti gozdna rastišča je zato naša (družbena) odgovornost. Zato bi moralo vsakega gozdarja, tako kot ga v gozdu zmoti »lubadarka«, zmotiti neizkoriščeno gozdno rastišče, tako glede prisotnosti drevja kot njegove kakovosti. V okviru doktrine sonaravnega gozdarstva to ne gre razumeti kot nekdanji poziv k »največji zemljiški renti«, ampak k doseganju najvišjih proizvodnih ciljev, ki jih je mogoče doseči na sonaraven način. Pri tem imata velik pomen pravočasna obnova gozdnih sestojev, če je potrebno tudi s sadnjo, ter obnovitev degradiranih sestojev, praviloma s sadnjo. Majhna poraba gozdnih sadik v Sloveniji jasno kaže, da na tem področju država, lastniki gozdov in tudi gozdarji nismo dovolj prizadevni.

Mag. Živan VESELIČ